

Chapter: 5

Q.1 दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडून लिहा.(Any Two) 2

- 1 दुरदर्शन हे माध्यम आहे.
अ. दृक ब. श्राव्य क. दृक-श्राव्य ड. आकाशवाणी
- 2 ६ जानेवारी हा त्यांचा जन्मदिवस म्हणून महाराष्ट्रात साजरा केला जातो.
अ.नियतकालिक 'दिन' ब. वृत्तपत्र 'दिन' क. मुद्रणकला 'दिन' ड. 'पत्रकार दिन'
- 3 भारतातील पहिले इंग्रजी वर्तमानपत्र यांनी सुरु केले.
अ. जेम्स ऑगस्टस हिकी ब. सर जॉन मार्शल क. अँलन ह्युम ड. बाळशास्त्री जांभेकर
- 4 हे मराठीतील पहिले वृत्तपत्र आहे.
अ. दीनबंधू ब. प्रभाकर क. दर्पण ड. केसरी

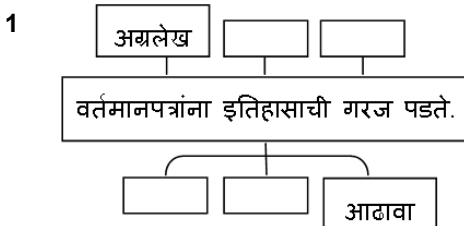
Q.2 पुढीलपैकी प्रत्येक गटातील चुकीची जोडी ओळखून लिहा.(Any Two) 2

1		वर्तमानपत्र / नियतकालिके / पुस्तके	संपादक
	i.	प्रगति	त्र्यंबक शंकर शेजवलकर
	ii.	दिग्दर्शन	नरेंद्र शर्मा
	iii.	दीनबंधू	कृष्णराव भालेकर
	iv.	डिस्कव्हरी ऑफ इंडिया	पंडित नेहरू

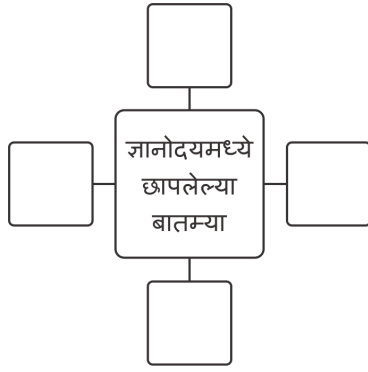
2	i.	दिग्दर्शन - इंग्रजी मासिक
	ii.	प्रगति - नियतकालिका
	iii.	बेंगॉल गॅझेट - इंग्रजी वर्तमानपत्र
	iv.	दर्पण - सांस्कृतिक कार्यक्रम

3	i.	बेंगॉल गॅझेट - जेम्स ऑगस्टस हिकी
	ii.	दर्पण - बाळशास्त्री जांभेकर
	iii.	आशियाचा नकाशा - गोपाळ गणेश आगरकर
	iv.	दीनबंधू - महात्मा जोतीराव फुले

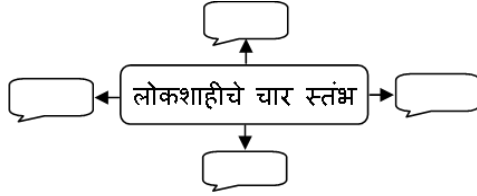
Q.3 दिलेली संकल्पनाचित्रे पूर्ण करा.(Any Two) 4

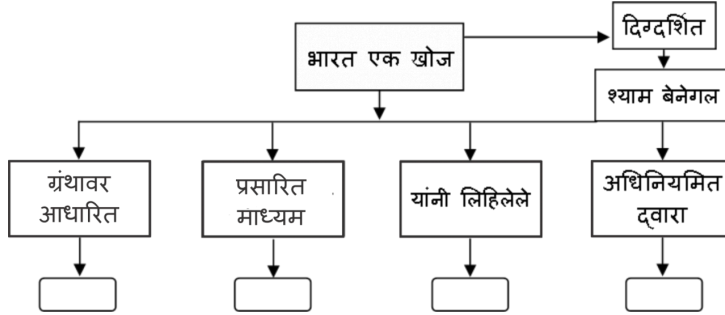
2

3

4

5

	वर्तमानपत्रे	आकाशवाणी	दूरदर्शन
सुरुवात / पार्श्वभूमी	जेम्स ऑगस्टस हिकी यांनी २९ जानेवारी १९८० रोजी कलकत्ता जनरल अँडव्हर्टायझर 'किंवा बेंगॉल गॅझेट' या नावाचे वर्तमानपत्र सुरू केले. हे भारतातील पहिले इंग्रजी वर्तमानपत्र आहे	१९२४ मध्ये 'इंडियन ब्रॉडकास्टिंग कंपनी' या नावाने दर दिवशी कार्यक्रमचे प्रसारण करणारे एक खाजगी रेडियो केंद्र सुरू झाले.	
माहितीचे / कार्यक्रमांचे स्वरूप	बातम्या, अग्रलेख, लोकांची मते, जाहिराती रंजक व अन्य पूरक मजकूर		जागतिक घडामोडी, संगीत तसेच पर्यावरण, ऐतिहासिक स्थान व खेळ याबाबतची माहिती
कार्ये			i. मनोरंजन ii. शिक्षण iii. सामाजिक जागृती

Q.4 टीपा लिहा(Any One)

2

- नियतकालिके
- आकाशवाणी

Q.5 पुढील विधाने सकारण स्पष्ट करा.(Any Two)

4

- वर्तमानपत्रांना इतिहास या विषयाची गरज पडते.
- वर्तमानपत्रे लोकशाहीचा चौथा स्तंभ म्हणून ओळखले जातात.
- भारताला दूरदर्शनवर आंतरराष्ट्रीय घडामोडी पाहणे शक्य झाले.
- ६ जानेवारी हा त्यांचा जन्मदिवस 'पत्रकार दिन' म्हणून महाराष्ट्रात साजरा केला जातो.

Q.6 पुढील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा.(Any Two)

6

- 1 स्वातंत्र्यलढ्यात वृत्तपत्राच्या महत्त्वपूर्ण भूमिकेबद्दल लिहा.
- 2 आकाशवाणीसाठी इतिहास हा विषय कसा महत्वाचा आहे.
- 3 प्रसारमाध्यमांशी संबंधित व्यावसायिक क्षेत्रे लिहा ?

